

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే

॥ సప్తతితమః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ సప్తతితమః సర్గః ॥

హనుమతా దేవాంతకత్రిశిరసోర్వధో నీలేన మహోదరస్యర్షభేణ
మహాపార్శ్వస్య చ వధః

నరాంతకం హతం దృష్ట్వా చుక్రుశుర్నైర్మతర్షభాః |
దేవాంతకస్త్రీమూర్ధా చ పౌలస్త్యశ్చ మహోదరః || 6.70.1 ||

ఆరూఢో మేఘసంకాశం వారణేంద్రం మహోదరః |
వాలిపుత్రం మహావీర్యమభిదుద్రావ వేగవాన్ || 6.70.2 ||

భ్రాతృవ్యసనసంతప్తస్తదా దేవాంతకో బలీ |
ఆదాయ పరిఘం ఘోరమంగదం సమభిద్రవత్ || 6.70.3 ||

రథమాదిత్యసంకాశం యుక్తం పరమవాజిభిః |
ఆస్థాయ త్రిశిరా వీరో వాలిపుత్రమథాభ్యగాత్ || 6.70.4 ||

స త్రిభిర్దేవదర్పఘ్నై రాక్షసేంద్రైరభిద్రుతః |
వృక్షముత్పాటయామాస మహావిటపమంగదః || 6.70.5 ||

దేవాంతకాయ తం వీరశ్చిక్షేప సహసాంగదః |
మహావృక్షం మహాశాఖం శక్రో దీప్తామివాశనిం || 6.70.6 ||

త్రిశిరాస్తం ప్రచిచ్ఛేద శరైరాశీవిషోపమైః |
స వృక్షం కృత్తమాలోక్య ఉత్పపాత తదాంగదః || 6.70.7 ||

స వవర్ష తతో వృక్షాశ్శిలాశ్చ కపికుంజరః |
తాన్ ప్రచిచ్ఛేద సంక్రుద్ధస్త్రిశిరా నిశితైః శరైః || 6.70.8 ||

పరిఘాగ్రేణ తాన్ వృక్షాన్ బభంజ స మహోదరః |
త్రిశిరాశ్చాంగదం వీరమభిదుద్రావ సాయకైః || 6.70.9 ||

గజేన సమభిద్రుత్య వాలిపుత్రం మహోదరః |
జఘానోరసి సంక్రుద్ధస్తోమరైర్వజ్రసన్నిభైః || 6.70.10 ||

దేవాంతకశ్చ సంక్రుద్ధః పరిఘేణ తదాంగదం |
ఉపగమ్యాభిహత్యాశు వ్యపచక్రామ వేగవాన్ || 6.70.11 ||

స త్రిభిర్నైర్మతశ్చైష్టై ర్యుగపత్ సమభిద్రుతః |
న వివ్యధే మహాతేజా వాలిపుత్రః ప్రతాపవాన్ || 6.70.12 ||

స వేగవాన్ మహావేగం కృత్వా పరమదుర్జయః |
తలేన సమభిద్రుత్య జఘానాస్య మహాగజం || 6.70.13 ||

తస్య తేన ప్రహరేణ నాగరాజస్య సంయుగే |
పేతతుర్నయనే తస్య విననాశ స కుంజరః || 6.70.14 ||

విషాణం చాస్య నిష్కృష్య వాలిపుత్రో మహాబలః |
దేవాంతకమభిద్రుత్య తాడయామాస సంయుగే || 6.70.15 ||

స విహ్వలస్తు తేజస్వీ వాతోద్ధూత ఇవ ద్రుమః |
లాక్షారససవర్ణం చ సుస్రావ రుధిరం మహత్ || 6.70.16 ||

అథాశ్వాస్య మహాతేజాః కృచ్ఛ్యాద్ దేవాంతకో బలీ |
ఆవిధ్య పరిఘం వేగాదాజఘాన తదాంగదం || 6.70.17 ||

పరిఘాభిహతశ్చాపి వానరేంద్రాత్మజస్తదా |
జానుభ్యాం పతితో భూమౌ పునరేవోత్పపాత హ || 6.70.18 ||

తముత్పతంతం త్రిశిరాస్త్రీభిర్బాణైరజిహ్మగైః |
ఘోరైర్వరిపతేః పుత్రం లలాటేఽభిజఘాన హ || 6.70.19 ||

తతోఽంగదం పరిక్షిప్తం త్రిభిర్నైర్మతపుంగవైః |
హనూమానథ విజ్ఞాయ నీలశ్చాపి ప్రతస్థతుః || 6.70.20 ||

తతశ్చిక్షేప శైలాగ్రం నీలస్త్రీశిరసే తదా |
తద్ రావణసుతో ధీమాన్ బిభేద నిశితైః శరైః || 6.70.21 ||

తద్బాణశతనిర్భిన్నం విదారితశిలాతలం |
సవిస్ఫులింగం సజ్వాలం నిపపాత గిరేః శిరః || 6.70.22 ||

స విజృంభితమాలోక్య హర్షాద్ దేవాంతకో బలీ |
పరిఘేణాభిదుద్రావ మారుతాత్మజమాహవే || 6.70.23 ||

తమాపతంతముత్పత్య హనూమాన్ కపికుంజరః |
ఆజఘాన తదా మూర్ధ్ని వజ్రకల్పేన ముష్టినా || 6.70.24 ||

శిరసి ప్రాహరద్ వీరస్తదా వాయుసుతో బలీ |
నాదేనాకంపయచ్ఛైవ రాక్షసాన్ స మహాకపిః || 6.70.25 ||

స ముష్టినిష్ఠిష్టవిభిన్నమూర్ధా
నిర్వాంతదంతాక్షివిలంబిజిహ్వాః |
దేవాంతకో రాక్షసరాజసూను -
ర్గతాసురుర్వాం సహసా పపాత || 6.70.26 ||

తస్మిన్ హతే రాక్షసయోధముఖ్యే
మహాబలే సంయతి దేవశత్రౌ |
క్రుద్ధస్త్రిశీర్షా నిశితాస్త్రముగ్రం
వవర్ష నీలోరసి బాణవర్షం || 6.70.27 ||

మహోదరస్తు సంక్రుద్ధః కుంజరం పర్వతోపమం |
భూయః సమధిరుహ్యశు మందరం రశ్మివానివ || 6.70.28 ||

తతో బాణమయం వర్షం నీలస్యోపర్యపాతయత్ |
గిరౌ వర్షం తడిచ్ఛక్రచాపవానివ తోయదః || 6.70.29 ||

తతః శరౌఘైరభివృష్యమాణో
విభిన్నగాత్రః కపిసైన్యపాలః |
నీలో బభూవాథ విసృష్టగాత్రో
విష్టంభితస్తేన మహాబలేన || 6.70.30 ||

తతస్తు నీలః ప్రతిలబ్ధసంజ్ఞః
శైలం సముత్పాట్య సవృక్షఖండం |
తతః సముత్పత్య మహోగ్రవేగో
మహోదరం తేన జఘాన మూర్ధ్ని || 6.70.31 ||

తతః స శైలాభినిపాతభగ్నో
మహోదరస్తేన మహద్విపేన |
వ్యామోహితో భూమితలే గతాసుః
పపాత వజ్రాభిహతో యథాద్రిః || 6.70.32 ||

పితృవ్యం నిహతం దృష్ట్వా త్రిశిరాశ్చాపమాదదే |
హనూమంతం చ సంక్రుద్ధో వివ్యాధ నిశితైః శరైః || 6.70.33 ||

స వాయుసూనుః కుపితశ్చిక్షేప శిఖరం గిరేః |
త్రిశిరాస్తచ్చరైస్తీక్ష్ణైర్భిభేద బహుధా బలీ || 6.70.34 ||

తద్ వ్యర్థం శిఖరం దృష్ట్వా ద్రుమవర్షం తదా కపిః |
విససర్జ రణే తస్మిన్ రావణస్య సుతం ప్రతి || 6.70.35 ||

తమాపతంతమాకాశే ద్రుమవర్షం ప్రతాపవాన్ |
త్రిశిరా నిశితైర్బాణైశ్చిచ్ఛేద చ ననాద చ || 6.70.36 ||

హనూమాంస్తు సముత్పత్య హయం త్రిశిరసస్తదా |
విదదార నఖైః క్రుద్ధో నాగేంద్రం మృగరాడివ || 6.70.37 ||

అథ శక్తిం సమాసాద్య కాలరాత్రిమివాంతకః |
చిక్షేపానిలపుత్రాయ త్రిశిరా రావణాత్మజః || 6.70.38 ||

దివః క్షిప్తామివోల్కాం తాం శక్తిం క్షిప్తామసంగతాం |
గృహీత్వా హరిశార్దూలో బభంజ చ ననాద చ || 6.70.39 ||

తాం దృష్ట్వా ఘోరసంకాశాం శక్తిం భగ్నాం హనూమతా |
ప్రహృష్టా వానరగణా వినేదుర్జలదా యథా || 6.70.40 ||

తతః ఖడ్గం సముద్యమ్య త్రిశిరా రాక్షసోత్తమః |
నిచఖాన తదా ఖడ్గం వానరేంద్రస్య వక్షసి || 6.70.41 ||

ఖడ్గప్రహారాభిహతో హనూమాన్ మారుతాత్మజః |
ఆజఘాన త్రిమూర్ధానం తలేనోరసి వీర్యవాన్ || 6.70.42 ||

స తలాభిహతస్తేన స్రస్తహస్తాయుధో భువి |
నిపపాత మహాతేజాస్త్రిశిరాస్త్వక్తచేతనః || 6.70.43 ||

స తస్య పతతః ఖడ్గం తమాచ్ఛిద్య మహాకపిః |
ననాద గిరిసంకాశస్తాసయన్ సర్వరాక్షసాన్ || 6.70.44 ||

అమృప్యమాణస్తం ఘోషముత్పపాత నిశాచరః |
ఉత్పత్య చ హనూమంతం తాడయామాస ముష్టినా || 6.70.45 ||

తేన ముష్టిప్రహరేణ సంచుకోప మహాకపిః |
కుపితశ్చ నిజగ్రాహ కిరీటే రాక్షసర్షభం || 6.70.46 ||

స తస్య శీర్షాణ్యసినా శితేన
 కిరీటజుష్టాని సకుండలాని |
 క్రుద్ధః ప్రచిచ్ఛేద సుతోఽనిలస్య
 త్వష్టుః సుతస్యేవ శిరాంసి శక్తః || 6.70.47 ||

తాన్యాయతాక్షాణ్యగసన్నిభాని
 ప్రదీప్తవైశ్వానరలోచనాని |
 పేతుః శిరాంసీంద్రరిపోః పృథివ్యాం
 జ్యోతీంషి ముక్తాని యథార్కమార్గాత్ || 6.70.48 ||

తస్మిన్ హతే దేవరిపౌ త్రిశీర్షే
 హనూమతా శక్తపరాక్రమేణ |
 నేదుః ప్లవంగాః ప్రచచాల భూమీ
 రక్షాంస్యథో దుద్రువిరే సమంతాత్ || 6.70.49 ||

హతం త్రిశిరసం దృష్ట్వా తథైవ చ మహోదరం |
 హతౌ ప్రేక్ష్య దురాధర్షౌ దేవాంతకనరాంతకౌ || 6.70.50 ||

చుకోప పరమామర్దీ మత్తో రాక్షసపుంగవః |
 జగ్రాహార్చిష్మతీం చాపి గదాం సర్వాయసీం తదా || 6.70.51 ||

హేమపట్టపరిక్షిప్తాం మాంసశోణితఫేనిలాం |
 విరాజమానాం విపులాం శత్రుశోణితతర్పితాం || 6.70.52 ||

తేజసా సంప్రదీప్తాగ్రాం రక్తమాల్యవిభూషితాం |
 ఐరావతమహాపద్మసార్వభౌమభయావహాం || 6.70.53 ||

గదామాదాయ సంక్రుద్ధో మత్తో రాక్షసపుంగవః |
 హరీన్ సమభిదుద్రావ యుగాంతాగ్నిరివ జ్వలన్ || 6.70.54 ||

అథర్షభః సముత్పత్య వానరో రావణానుజం |
మత్తానీకముపాగమ్య తస్థా తస్యాగ్రతో బలీ || 6.70.55 ||

తం పురస్తాత్ స్థితం దృష్ట్వా వానరం పర్వతోపమం |
ఆజఘానోరసి క్రుద్ధో గదయా వజ్రకల్పయా || 6.70.56 ||

స తయాభిహతస్తేన గదయా వానరర్షభః |
భిన్నవక్షాః సమాధూతః సుస్త్రావ రుధిరం బహు || 6.70.57 ||

స సంప్రాప్య చిరాత్ సంజ్ఞామృషభో వానరేశ్వరః |
క్రుద్ధో విస్ఫురమాణౌష్ఠో మహాపార్శ్వముదైక్షత || 6.70.58 ||

స వేగవాన్ వేగవదభ్యుపేత్య
తం రాక్షసం వానరవీరముఖ్యః |
సంవర్త్య ముష్టిం సహసా జఘాన
బాహ్వాంతరే శైలనికాశరూపః || 6.70.59 ||

స కృత్తమూలః సహసేవ వృక్షః
క్షితౌ పపాత క్షతజోక్షితాంగః |
తాం చాస్య ఘోరాం యమదండకల్పాం
గదాం ప్రగృహ్యశు తదా ననాద || 6.70.60 ||

ముహూర్తమాసీత్ స గతాసుకల్పః
ప్రత్యాగతాత్మా సహసా సురారిః |
ఉత్పత్య సంధ్యాభ్రసమానవర్ణ -
స్తం వారిరాజాత్మజమాజఘాన || 6.70.61 ||

స మూర్చ్ఛితో భూమితలే పపాత
ముహూర్తముత్పత్య పునః ససంజ్ఞః |

తామేవ తస్యాద్రివరాద్రికల్పాం
గదాం సమావిధ్య జఘాన సంఖ్యే || 6.70.62 ||

సా తస్య రౌద్రా సముపేత్య దేహం
రౌద్రస్య దేవాధ్వరవిప్రశత్రోః |
బిభేద వక్షః క్షతజం చ భూరి
సుస్తావ ధాత్వంభ ఇవాద్రిరాజః || 6.70.63 ||

అభిదుద్రావ వేగేన గదాం తస్య మహాత్మనః |
తాం గృహీత్వా గదాం భీమామావిధ్య చ పునః పునః || 6.70.64 ||

మత్తానీకం మహాత్మా స జఘాన రణమూర్ధని |
స స్వయా గదయా భగ్నో విశీర్ణదశనేక్షణః || 6.70.65 ||

నిపపాత తదా మత్తో వజ్రాహత ఇవాచలః |
విశీర్ణనయనే భూమౌ గతసత్త్వే గతాయుషి |
పతితే రాక్షసే తస్మిన్ విద్రుతం రాక్షసం బలం || 6.70.66 ||

తస్మిన్ హతే భ్రాతరి రావణస్య
తన్నైర్మతానాం బలమర్ణవాభం |
త్యక్తాయుధం కేవలజీవితార్థం
దుద్రావ భిన్నార్ణవసన్నికాశం || 6.70.67 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే సప్తతితమః సర్గః ||